

KARTA KURSU

Nazwa	Zoogeografia
Nazwa w j. ang.	Zoogeography

Koordynator	Dr hab. Mieczysław Mazur, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Mieczysław Mazur, prof. UP Prof. dr hab. Wiesław Krzemiński
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs, złożony z wykładu i konwersatorium, jest prowadzony w języku polskim. Przedmiot wprowadza studenta w podstawowe zagadnienia areografii oraz biogeografii historycznej. Wykład zapoznaje słuchaczy przede wszystkim z fachową terminologią stosowaną w wyżej wymienionych działach i klasyfikacją zjawisk (obiektów) biogeograficznych. Studenci poznają także fazy formowania się fauny (i jednocześnie flory) Polski, od plejstocenu do czasów współczesnych. Wiedza zdobyta podczas wykładów jest wykorzystywana na ćwiczeniach do przyczynowej analizy zasięgów.

Warunki wstępne

Wiedza	1. Podstawowe terminy biologiczne, które odnoszą się do związku organizmów żywych ze środowiskiem. 2. Zróżnicowanie taksonomiczne i ekologiczne organizmów żywych.
Umiejętności	1. Posługiwanie się mapami geograficznymi. 2. Korzystanie z internetu jako źródła informacji naukowej. 3. Obsługa programu graficznego (np. Photoshop). 4. Obsługa programu do prezentacji wyników (PowerPoint).
Kursy	Zoologia, Ekologia ogólna.

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01 Wyjaśnienia przyczyny różnic w przestrzennym rozmieszczeniu zwierząt	K_W01
	W02 Wymienia mechanizmy rozprzestrzeniania się zwierząt	K_W04
	W03 Krytycznie ocenia poglądy z zakresy zoogeografii dynamicznej	K_W04

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	U01 Wyszukuje i w umiejętny sposób wykorzystuje literaturę przedmiotu U02 Przygotowuje prezentacje multimedialne na zadany temat	K_U03 K_U27

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K01 Wykazuje odpowiedzialność za powierzone mu zadania	K_K05

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	10			10								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład: przygotowany w formie prezentacji multimedialnej. Studenci mają możliwość zadawania pytań i sugerowania zagadnień szczególnie interesujących lub trudnych, które należy omówić bardziej szczegółowo.

Ćwiczenia konwersatoryjne: polegają na pracy z mapami wydrukowanymi lub wyświetlanymi z prezentacji multimedialnej. Poza tym studenci przygotowują w grupach prezentacje komputerowe z charakterystyką różnych rodzajów zasięgów i zjawisk biogeograficznych (centra i szlaki migracyjne, sposoby dyspersji, antropogenizacja faun lokalnych).

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X			X	
W02								X	X			X	
W03								X	X			X	
U01									X				
U02									X				
K01									X				

Kryteria oceny	Egzamin: test jednokrotnego wyboru (10 pytań, przy każdym pytaniu 4 sugerowane odpowiedzi); do zaliczenia egzaminu należy poprawnie odpowiedzieć na co najmniej 5 pytań. Ćwiczenia konwersatoryjne: zaliczenie z oceną na podstawie aktywności studenta w zadawaniu pytań, udziału w dyskusji, poprawności analizy zasięgów i jakości (merytorycznej i technicznej) przygotowanej prezentacji.
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Struktura zasięgu (elementy struktury, rodzaje zasięgów).
2. Dynamika zasięgu (etapy progresji i regresji zasięgu, endemity, relikty, szlaki migracyjne).
3. Klasyfikacja zasięgów (rodzaje elementów biogeograficznych).
4. Czynniki warunkujące rozwój zasięgów (ekologiczne, biologiczne, historyczne, współczesne, antropogeniczne).

5. Sposoby dyspersji organizmów (dyspersja czynna, bierna, czynniki choryczne).
6. Pochodzenie współczesnej fauny Polski (centra dyspersyjne, szlaki migracyjne, znaczenie zlodowaceń plejstocentrycznych, relikty trzeciorzędowe, glacialne i interglacialne).
7. Interpretacja rozmieszczenia organizmów żywych w Polsce (zasięgi górskie, niżowe, dealpejskie, borealno-górskie, zasięgi gatunków halofilnych, wodnych, kserotermicznych, zasięgi antropogeniczne itd.).
8. Ekspansje, zawleczenia i introdukcje gatunków.

Wykaz literatury podstawowej

- . George W. 1970. Geografia zwierząt. PWN.
- . Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 2002. Geografia roślin. PWN.
- . Kostrowicki S. A. 1999. Geografia biosfery. Biogeografia dynamiczna lądów. PWN.
- . Mazur M. & Kubisz D. 2013. Rozmieszczenie i migracje kserotermicznych chrząszczy (*Coleoptera*) w dolinie Wisły. Monografie Faunistyczne. 250 pp.
- . Mazur M. 2001. Ryjkowce kserotermiczne Polski (*Coleoptera: Nemonychidae, Attelabidae, Apionidae, Curculionidae*). Studium zoogeograficzne. Monografie Fauny Polski, 22: 1-378.
- . Mazur M. 2013. Atlas of xerothermic weevils (*Coleoptera Curculionoidea*) distribution in Poland. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. 258 pp.
- . Udvardy M. 1978. Zoogeografia dynamiczna. PWN.
- . Podbielkowski Z. 1991. Geografia roślin. WSiP.
- . Sempioł W. 1986. Biogeografia. Wyd. WSP, Olsztyn.
- . Wiktor K., Węsławski J. M. & Żmijewska M. I. 1997. Biogeografia morza. Wyd. Uniw. Gdańskiego.
- . Wtorow P. P., Drozdow N. N. 1988. Biogeografia kontynentów. PWN.

Wykaz literatury uzupełniającej

- . Andel T. H. 1997. Nowe spojrzenie na starą planetę. Zmienne oblicze Ziemi. PWN.
- . Dzik J. 1997. Dzieje życia na Ziemi. PWN.
- . Elton C. S. 1967. Ekologia inwazji zwierząt i roślin. PWRiL.
- . Nowak E. 1971. O rozprzestrzenianiu się zwierząt i jego przyczynach. Zesz. Nauk. Inst. Zool. PAN.
- . Podbielkowski Z. 1995. Wędrowki roślin. WSiP.
- . Podbielkowski Z. 1975. Roślinność kuli ziemskiej. WSiP.
- . Podbielkowski Z. 1977. Państwa roślinne kuli ziemskiej. WSiP.
- . Podbielkowski Z. 1987. Fitogeografia części Świata. PWN.
- . Starkel L. 1977. Paleogeografia holocenu. PWN.
- . Umiński T. 1974. Zwierzęta i kontynenty. WSiP.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15

bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		60
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1